

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

כאפ נישט!!

אחרי-קדושים תשפ"א

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"א

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה אליעזר רוזמאן הי"ו

ראש וראשון לכל דבר שבקדושה בעיר התורה לייקווד

לע"נ התנא האלקי

רבן שמעון בר יוחאי זי"ע

תורתו מגן לנו

כאפ נישט!!

במדה במשקל ובמשורה (ויקרא י"ט, ל"ה)

בפסוק נאמר (ויקרא י"ט, ל"ה): לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה.

בספה"ק מבואר, שהפסוק רומז לנו דרך חיים והסתכלות נכונה כיצד להתנהג, לפעמים, כשרוצים אנשים לשפוט מאן דהוא על התנהגותו הפזיזה, תולים מיד ואומרים שהוא התנהג כך מחמת פזיזותו וכדו' – הוא לא חשב מה שהוא עושה – ומיד רוצים למצות עמו את הדין ולהעמידו על מקומו. אך האמת אינו כן, כי תמיד צריכים לדון לכף זכות ולהתבונן בישוב הדעת נכונה שמא הלה עשה את הדבר מחמת סיבה כלשהו, ולא מחמת מחשבות רעות או טבע רע.

וזהו מה שרומז הפסוק, "לא תעשו עול במשפט" – כשאתה שופט את חברך על מעשה רע שעשה, אל תעשה בו עול – לומר מיד שהוא עשה עוולה, "במדה" – הוי מודד ומדקדק היטב בישוב הדעת בטרם תחרוץ את גורלו, "במשקל" – במאזני צדק ובחשבון נכון, "ובמשורה" – על דרך מה שאמרו חז"ל (מס' ב"מ דף ס"א ע"ב) "ובמשורה" – שלא ירתיה. וזה רומז שגם כאשר אתה דן את חברך, היא הכל בניחותא ובלא ריתחא או רוגזה וכעס, כי משפט נכון ונישא, הוא רק כאשר אתה מתהלך ברוגע ובישוב הדעת!

בפסוק נאמר (בראשית ל"ב, ה'): עם לבן גרתי ואחר עד עתה, כידוע שהרבה מפרשים שואלים, מה רצה יעקב לומר לעשיו שגר עם לבן וכו', האם רצה יעקב להתגאות חלילה שאפילו שהתגורר עם לבן כל כך הרבה שנים הוא הצליח לשמור על התוה"ק וקיום המצוות? ואי' בספה"ק, שיעקב אמר לעשיו, אתה שואל אותי "עם לבן גרתי" – איך הצלחתי להתגבר על לבן ושמרתי על תרי"ג מצוות, התירוץ הוא "ואחר עד עתה" – לא מיהרתי, הכל היה בישוב הדעת, כי ישוב הדעת זה סוד ההצלחה בתורה ויראת שמים...

מיתאמרא בשם הרה"ג רבי שמשון פינקוס זצ"ל, שכשמתבוננים רואים שהאשה סובלת תדיר מקשיים וממכאובים שונים, ואילו חיי האיש הם שלווים יותר, ואפשר ללמוד מזה, שהאיש מצווה בתלמוד תורה, וזה עיקר תפקידו בעולם הזה, ומכיון שהלימוד דורש ישוב הדעת, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות דעות, פרק ד' הלכה א'), ש"גוף בריא ושלם מדרכי ה' הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה", לכן עשה הקב"ה שהאיש יהיה יותר בריא ולא יסבול יסורים, כדי שיהא לו ישוב הדעת, אך האשה שאינה עוסקת בתלמוד תורה, וכל עבודת ה' שלה מתבטאת במצות התפילה, לכן אדרבה, ככל שלבה יהיה נשבר ונדכה יותר, כך תפילתה תתקבל יותר, ולכן פוקדים אותה מכאובים שונים, כדי שאלו יסייעו לה בעבודת התפילה...

מסופר על הרה"ק מלובלין זי"ע, שהייתה דרכו בקודש כאשר יצר הרע היה בא לפתותו בדבר מה, היה הרבי משיב לו "המתן לי עד שאמלך היטב בדעתי בישוב הדעת, שכן אז אפשר שאעשה כמו שאתה רוצה", וכידוע שיצר הרע אינו יכול לסבול שום ישוב הדעת אלא דווקא לעשות הכל ברגע אחת בלא התבוננות, ובדרך זה היה מציל עצמו תמיד מעצת היצר.

סיפר לי כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, שבראש השנה העעל"ט (תשפ"א) שהה בארץ ישראל בקרב חסידיו ומעריציו, ולפי התוכנית, היה אמור לחזור לאמריקא מיד לאחר יום הקדוש לחסות בימים טובים של סוכות ושמיני עצרת בקרב חסידיו ומעריציו באמריקא. אמנם לאחר שמחמת התפשטות וירוס הקורונה בימים אלו בארץ ישראל, הוחלט להטיל סגר ולסגור את שדה התעופה (לופט-פעלד) ג"כ, הפצירו בני המשפחה של הרבי, שיתפוס את הפליגער הראשון שיכול ויחזור לביתו באמריקא מיד לאחר ראש השנה – עוד קודם יום הקדוש.

מספר הרבי, שבכל מצב הוא משתדל להעמיד את דמות דיוקנו של אביו (הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע) לנגד עיניו, ולהתבונן היטב "מה היה אבי עושה במצב כזה". אומר הרבי, שאז נזכר בדבר נפלא שראה אצל אביו זי"ע, וכך מספר הרבי:

היה זה בשנותיו האחרונות של זקני הרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" זי"ע, שהיה מאוד חולה והמצב היה חמור ביותר, ויום אחד נכנסו בבהלה לבית המדרש בשעה שאבי היה באמצע השיעור שהיה רגיל למסור מידי יום ביומו, ואמרו לו שהמצב של אביו

ה"אמרי חיים" התדרדר מאד, והוא צריך לתפוס פליגער ולנסוע מיד לארץ ישראל, לראות את אביו בעודנו חי, ואבי – מספר הרבי – יצא מיד מבית המדרש.

כשיצא אבי, נשתהה לפתע זמן מה, והחל מתהלך אנה ואנה כשהוא מתעמק בשרעפיו ותפוס במחשבותיו, לאחר איזה רגעים, ננער ממחשבותיו וחזר לבית המדרש, והמשיך למסור את השיעור, ורק כשגמר את השיעור נתפנה לעסוק בענין אביו, ואז אמר אבי, שיהודי אסור לאבד את עשתונותיו, "א יוד טאר זיך נישט פארלירן – מ'כאפט נישט" – אפילו כשמישיח יבוא, אם מישהו יהיה באמצע שיעור תורה, ונשאר לו עוד כשעתיים עד לגמר השיעור, אז יסיים תחילה את שיעוריו, ורק אח"כ יצא לקבל את פני משיח צדקנו...

מסיים הרבי ואמר: גמרתי בדעתי לא לאבד את עשתונותיי – איך גיי נישט כאפן – והשלכתי על ה' יהבי, וקויתי לטוב, והחלטתי להישאר ליום הקדוש, וב"ה שהייתה לי סייעתא דשמיא, ולאחר יום הקדוש יצא הפליגער שלי כמתוכנן, והכל על מקומו בא בשלום בלי שום עיכובים ובעיות...

הגה"צ רבי נתן גשטטנר זצ"ל בעל "להורות נתן" היה מספר, שראה לדו"ז הגה"ק בעל "יריעות שלמה" זי"ע (ק"ז ה"יריעות שלמה" זי"ע היה דו"ז של בעל "להורות נתן" – ולזה היה כותב עלי "ש"ב"), שמביא מאביו הגה"ק רבי שלום חריף זי"ע, שהיה מספר ממה שראה אצל רבו הגה"ק בעמח"ס "הפלאה" זי"ע שהיה מסיים את חוק לימודיו בערב בשעה תשע, ואחרי שסעד את לבו בסעודת הערב, עלה

לשכב על יצועו עד השעה שלש לפנות בוקר, שאז התגבר כארי והשכים קום לעבודת הבורא.

וה"יריעות שלמה" מתרעם מאד כי ישנם תלמידי חכמים הלומדים עד השעות המאוחרות בלילה, ואח"כ בקומם בבוקר אין להם ישוב הדעת ללמוד ביום, וכותב שהזמן המתאים ללימוד הוא ביום, ואילו בלילה צריכים לישון לפי הצורך.

וראה בטורי זהב (אהע"ז סי' כ"ה) שכתב, שיש תלמידי חכמים שמנדדים שינה מעיניהם ועוסקים בתורה הרבה, ויש תלמידי חכמים שישנים הרבה כדי שיהיה להם כח וזריזות הלב לעסוק בתורה, ובאמת יכול ללמוד בשעה אחת מה שזה מצטער ועוסק בשתי שעות, ובודאי שניהם יש להם שכר בשווה.

וזהו שנאמר (תהלים קכ"ז, ב') "שוא לכם משכימי קום", דהיינו בחינם הוא לכם שאתם מצטערים ומשכימים בבוקר, "ומאחרי שבת" בלילה ומומעטים שינתכם, זהו בחנם, כי "כן יתן לידידו שינה", דהיינו מי שישן הרבה כדי שיחזק מוחו בתורה, נותן לו הקב"ה חלקו בתורה כמו אותו שממעט בשינה ומצער עצמו, כי הכל הולך אחר המחשבה...

בפסוק נאמר (בראשית י"ח, ה'): ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו, הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע מבאר, שאברהם אבינו – כשפגש את האורחים שבאו אליו, וראה שהם מבקשים לומר את דבר שליחותם ולהמשיך הלאה למשימה הבאה, עזר אותם אברהם אבינו ואמר להם "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם" – קודם כל תשבו ותנוחו, תאכלו משהו, תירגעו, "אחר תעבורו" –

אח"כ תמשיכו במירוץ החיים שלכם. קודם כל תנוחו, ותחשבו מה אתם עושים! כי כך דרכו של יהודי, לשמור על "ישוב הדעת"...

אצל אחד מבניי דיברו נכבדות אודות איזה שידוך, והשידוך התקדם לקראת גמר, ונכנסתי אצל זקן האדמורי"ם כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א לקבל את ברכתו. כתבתי קוויטל ונכנסתי אל הקודש פנימה. נתתי להרבי את הקוויטל, והרבי קרא את הנאמר בה, ובירך שאזכה ל"סייעתא דשמיא וישוב הדעת", ולא הזכיר מאומה מהשידוך.

לאחר זמן, ירדה ההצעה מעל הפרק, ואז הבנתי את גודל הסייעתא דשמיא של הרבי, שלא הזכיר כלל מענין השידוך...

בפסוק נאמר (שמות י', ט'): ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך וגו'. וכבר דקדקו המפרשים מפני מה הקדים נערים קודם לזקנים.

וביאר בספר "אזור אליהו" על פי מה שפירש הרה"ק ה"שר שלום" מבעלזא זי"ע את הפסוק (מלאכי ג', כ"ד): והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, כי עבודת הנערים משובחת בגלל מעלת הזריזות שנמצאת בהם מטבע הילדות – בעוד שעבודת הזקנים מעולה עקב עשייתם כל דבר במתינות וישוב הדעת.

וזהו שמבטיח להם הנביא, שבביאת משיח צדקנו ישיב ה' לב האבות על בנים ולב הבנים על אבותם, שיזכו לעבוד את ה' עם שתי מדריגות אלו, זריזות עם מתינות וישוב הדעת. זאת היתה כוונת

משה רבנו ע"ה באמרו "בנערינו ובזקנינו נלך", להורות על שתי הבחינות בעבודת ה', מעלת הנערים ומעלת הזקנים, והקדים מעלת הנערים – הזריזות, כי לענין הליכה נאמרו דבריו ובה תופסת הזריזות מקום בראש.

בספר "בקדושתו של אהרן" מובא עדות נוראה שסיפר הרה"ח ר' יונה צ'לר זצ"ל, שבשנות הזעם רח"ל, בעת שהעסקנים החלו בפעולות ההצלה להוציא את הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע מגיא צלמות, היה זה בשעת לילה מאוחרת, בגטו בוכניה, כולם כבר נמו את שנתם בשלווה, רק הרבי ואחיו – הרה"ק רבי מרדכי מבילגורייא זי"ע, אביו של יבדלחט"א כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א, היו ערים ומוכנים, יחד עם משמש צמוד.

לפי האותות שקיבלו והסימנים שהוסכמו, אחרי חצות הלילה הם אמורים להיות מוברחים להונגריה השכנה, שבימים ההם טרם טעמה את נחת זרועם של הנאצים האכזרים.

אחר חצות נראה רכב קטן ומיושן עוצר ליד הבית, הנהג, קצין ריגול הונגרי ששוחד בהון עתק, דחק בהם להיכנס לרכב שאורותיו היו כבויים, והתחיל בנסיעה מהירה כאשר הלבבות רועדים מפחד, שכן הכבישים היו גדושי חיילים, טנקים, רכבי צבא משוריינים שהכניסו לחרדה קיומית את יושבי הרכב, והקצין ההונגרי שנהג בו – רעד על חייו.

לפתע, ביקש הרבי לעצור את הרכב. המשמש נחרד, המבריה נתקף חלחלה. "לעצור? עכשיו? עלינו עוד להספיק להבריה את הגבול להונגריה!", אך הרבי שב על בקשתו בעדינות אך בנחישות.

המשמש ניסה לשכנע, דמו של המבריה אזל מפניו בחרדה תהומית, וטען "אנחנו חייבים להמשיך, אנחנו באמצע בריחה נועזת להצלת חיינו!" אך הרבי היסב את פניו בשלילה.

מלווי הרבי הבינו כי דברים בגו, הן כל הבריחה הזו היא מעשה ניסים אחד גדול בכוחו של הצדיק, כדאי להמשיך ולהישען על הוראותיו המדוייקות. וכך, בעיצומה של הבריחה, בשולי הכביש המוביל ליציאה מהגיהנום הנאצי אל חוף מבטחים, עצר הרכב את נסיעתו. הרבי יצא ממנו, והתיישב על אבן סמוכה.

דקה ועוד דקה ישב הרבי על האבן, וכל רגע נראה בעיני מלוויו כנצח, בשל החרדה והדאגה לשלום מבצע הבריחה הנועז. "מי יודע להיכן מכוונים שרעפי קודשו עתה", הרהר המשמש בשעת מעשה, "מה יכול להיות כה חשוב, שמצדיק עצירה בעיצומה של הבריחה הנועזת והמסוכנת?" – אך הרבי נותר בפנים חתומות, ישב ברוגע על האבן, ומקץ 10 דקות שב ועלה לרכב, בלי להסביר דבר...

הדבר נותר בגדר תעלומה, במשך שנים הועלו השערות שונות לסיבת עצירת הבריחה הפתאומית באופן כה מפתיע.

מי שפתר את התעלומה היה הרבי בעצמו, עשור אחר כך, כשבפגישתו עם כ"ק האדמו"ר רבי מרדכי שלמה מבאיאן זי"ע חשף את סיבת העצירה הפתאומית, וכך אמר הרבי:

בעיצומה של הבריחה, חשתי כי שלוותי אובדת ממני, אני מאבד את ישוב הדעת, את צלילות המחשבה שלי. הוכרחתי לעצור, להתיישב, להירגע. להקפיא את מנוסת הבהלה ולחזור לישוב הדעת. הבהלה והלחץ הם קו אדום עבורי, אינני יכול לעבור אותו!...

סיפור זה מלמדנו, שגם בעת בריחה, גם בעת מצוקה, אפילו בזמן סכנת חיים – עוד יותר מסוכן הוא לאבד את ישוב הדעת...

צדיקים היו אומרים: אם ממהרים בעת התפילה כי צריכים להספיק עוד זמן לצורך הפרנסה, אזי מתנהגים עמו מדה כנגד מדה, אם התפילה איננה כדבעי, אז ר"ל ימדדו לו באותה מדה שהוא מודד וגם פרנסתו לא תהא כדבעי...

אמנם מדה טובה מרובה, כשהאדם מתפלל כדבעי במתינות ובישוב הדעת כמונה מעות, אזי מובטח הוא שגם פרנסתו תהא כדבעי בריוח ויזכה למנות מעות בהרחבה, וכדברי המדרש (דב"ר ד', ה'): אין אדם שומע לי ומפסיד.

ידוע גם את אשר דרשו מושלי משלים על אלו הממהרים בעת התפילה: והסר ממנו יגון ואנחה – והסר ממנו "יאגן" – מען זאל זיך נישט "יאגן" ביים דאווענען [שלא ימהרו בעת התפילה], ואז יהא מובטח האדם – שאם הוא לא ימהר בעת התפילה אלא יתפלל כדבעי – אזי יקויים בו פסוק זה לטובה "והסר ממנו יגון ואנחה"...

לפני כמה שנים אירעה רח"ל טרגדיה נוראה שזעזעה את כל יהדות החרדית ברחבי תבל, כשרשעים ארורים רצחו את הרה"ח הנגיד ר' מנחם שטארק ז"ל הי"ד.

ידידינו כ"ק האדמו"ר מסקולען-לייקווד שליט"א סיפר, שבצל הטרגדיה הנוראה נכנס בקודש פנימה אל אביו כ"ק מרן האדמו"ר

מסקולען זי"ע, ושאלו אודות קבלה טובה שיקבלו על עצמם בעקבות המקרה הנורא הנ"ל. א"ל הרבי זי"ע, שיקבלו על עצמם לא להתפלל בחפזה ["נישט צו כאפן דאס דאווענען"] – לא למהר בעת התפילה ולא לקצר כדי לגמור מהר, אלא להתפלל במתינות ובישוב הדעת כמו שיהודי צריך להתפלל.

כידוע, שאחת המצוות התמידיות היא לא לשכוח את אשר עשה עמלק. בספה"ק מבואר, ש"עמלק" בגימטריא "ספק", כי כך דרכו של "עמלק", להכניס לנו כל הזמן ספיקות ובלבולים ולבטל את ישוב הדעת. כי כשאין ישוב הדעת נכנסים חלילה לעצבות, שהרי כידוע "אין שמחה כהתרת הספיקות", הספק לוקח מהאדם את השמחה. עמלק יודע שעל ידי הכנסת ספק הוא מסלק ממנו את השמחה, וממילא אין השכינה שורה עליו כשהוא בעצבות.

ובעצם, זו הייתה תשובת הרה"ק מבעלזא לפשר העצירה הפתאומית שלו באמצע המנוסה, אם אני אאבד את ישוב הדעת שלי, הנאצים כבר ניצחו אותי חלילה...

שכן גם בשעת הסכנה הגדולה ביותר, הדבר החשוב ביותר זה לשמור על ישוב הדעת. ההיפך מבלבול ומספק מביא לנו את השמחה והרוגע, ועם השמחה באה השראת השכינה והקב"ה עוזרו כנגד היצר הרע, וזו היא אם כן הדרך למחות את עמלק – לשמור על ישוב הדעת, להיות בשמחה ולא לתת לספקות לכרסם בלבנו.

הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל היה מחבב מאוד ומרבה לספר את הסיפור שלפנינו, ולומד מזה לימוד ומוסר השכל גדול, וכך היה מעשה:

מעשה שהיה בתלמיד חכם חסיד וירא ה' שגר בקרית-אתא, וישב ועסק בתורה מתוך עמל רב. פרנסת הבית היתה דחוקה מאוד, עד שבאחד הימים פנתה אליו אשתו ואמרה לו כי אין ברירה ועליו לחפש פרנסה כי כבר אין מה לאכול בבית.

החסיד נכנס לבית חרושת לטקסטיל בקרית-אתא, ופנה אל המנהל בנימוס "ברצוני לעבוד מעט שעות בכל יום, האם תוכל להעסיק אותי?" המנהל השיב בחיוב, ונתן לו עבודה קלה יחסית, עם קצת פרנסה. התלמיד חכם הודה לה' יתברך ושמח בחלקו, בעיקר משום שהיה יכול ראשו ורובו להיות שקוע בתורה, לאחר עבודתו, ואף בזמן עבודתו.

יום אחד, בבואו לבית החרושת, הבחין מיודענו שבין האחראים והפועלים במפעל שוררת אווירת בהלה ולחץ, ולשאלתו "מדוע כולם משוחחים ולא עובדים?"

סיפרו לו, כי בעל המפעל הזמין מכונה חדשה וענקית מחו"ל, שבשעתו היתה המשוכללת מסוגה בארץ, והיא אמורה להגיע לכאן היום. המכונה אמורה לשכון בבור גדול, אותו כבר כרו והכינו מבעוד מועד במרכז האולם הגדול של בית החרושת, באופן שחלקה התחתון של המכונה יהיה בתוך האדמה, וחלקה העליון מעל לפני הקרקע, וכדי להכניסה לתוך האולם, הכינו פתח גדול בצד הבניין, ממנו יוכל המנוף להיכנס עם המכונה, ולהושיבה במקומה, אלא שכעת גילו שמנוף המשאית שעושה את דרכה לכאן, יכול להכניס את המכונה דרך הפתח ולהושיבה על גבי הרצפה, אבל אין באפשרותו להכניסה לתוככי הבור, ואם יניח את

המכונה במקומה, באוויר שמעל לבור, הרי שתיפול ותישבר, וממילא שוררת כעת מבוכה גדולה במקום, כי לכאורה העצה היחידה שקיימת היא לשבור את כל גג בית החרושת, ולהביא מגוף מיוחד שיוריד מלמעלה את המכונה ויושיבה בתוך הבור, והדבר כרוך כמובן בהפסד ממוני עצום ובעגמת נפש מרובה.

מיד כשנתוודע התלמיד חכם לגודל הבעיה, הגה תיכף ומיד רעיון מבריק! הוא ניגש למנהל, ואמר לו שיש לו רעיון, ועוד בטרם דחה אותו המנהל בזלזול, המשיך לומר, שאפשר למלא את כל הבור בחתיכות ענקיות של קרח, לא סתם קרח, אלא קרח חזק עד למאוד, שמכינים אותו על ידי הכנסת מלח למים לפני הקפאתם, וכאשר קרקע הבור תתמלא על ידי הקרח, ותהיה שווה לרצפת האולם, יכניסו את המכונה ויניחוה על גבי הקרח, ואט אט הקרח יימס, והמכונה תתיישב על מקומה בשלום מבלי להישבר..."

מנהל המפעל היה מלא התפעלות מהרעיון. ואכן כך עשו, ועלה הדבר בידם על הצד הטוב ביותר! המנהל רצה לשלם לעובד סכום רב על הרעיון הגאוני שהגה שכאמור חסך למפעל הפסד גדול ועגמת נפש, אך העובד הצדיק החליט לקדש שם שמים ולא נטל ולו פרוטה אחת.

כשהמעשה סופר לפני הגר"א גנחובסקי זצ"ל, התפעל הרב מהחכמה הגדולה ואמר שיש ללמוד מהסיפור כמה דברים:

א. יש לראות מכך עד כמה בכוחה של התורה הקדושה להיות מחכימת פתי!

ב. יש ללמוד מכאן שלכל בעיה, אפילו הקשה ביותר, יש פתרון, רק צריך לאמץ את הראש, ולהתפלל לבורא יתברך שיחונן אותנו בינה למצוא את הפתרון המתאים.

ג. דהנה לכל אדם יש הרבה "קרח" על ליבו; "קרח" זה גורם שליבו עדיין לא מיושב ומקובע במקומו הראוי, חסרה לו שמחת הלב, ישוב הדעת וסיפוק, אך עלינו לדעת, שניתן להמיס את הקרח הזה לאט לאט, כיצד? – על ידי שיחשוב האדם על מיעוט עצמו ואפסיותו; כאשר האדם משריש בליבו כמה שהוא אינו כלום, ומתנהג בשפלות-הרוח וענוה, בזה גורם שהקרח נמס אט אט, ואז הלב שלו עצמו הולך ומתיישב על מקומו האמיתי בשלום...

לפני הרבה שנים בעת ששהיתי בארץ ישראל, זכיתי לסעוד אצל כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א, וסיפר הרבי, שבעת למדו בישיבה"ק וויז'ניץ בבני ברק, תחת צילו של מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, היה נהוג, שמדי שבת בשבתו בצפרא דשבתא ערך הרבי "מיטאג טיש", והרבי מיהר להיכנס לטיש זמן קצר אחר התפילה, כך שכמעט לא היה שייך לאכול את הסעודה כראוי, והיו צריכים למהר מאוד כדי להיות בזמן כניסת הרבי זי"ע לעריכת שולחנו הטהור.

פעם התלונן לפני ה"אמרי חיים" ה'מנהל גשמי' של הישיבה – הרה"ח ר' יעקב דוד וויזניצער ז"ל, שהיה נקרא "דודקא" – שהוא עובד קשה כדי להכין את סעודות השבת להבחורים בישיבה, אך הם ממהרים מאוד ל"מיטאג טיש", כך שכמעט אין טועמים מהמטעמים שהכין להם לכבוד שבת...

בימים ההם למד שם בישיבה בחור בשם "שיע שלזינגר" – בחור חשוב שהיה מתנהג בכל הליכותיו במתינות ובישוב הדעת, וכמו כן היה אוכל במתינות לאט לאט – והורה ה"אמרי חיים"

לאמר לכל הבחורים: מעתה, אין לשום בחור רשות לבוא ל"מיטאג טיש" קודם ש"שיע" אינו גומר לאכול את הטשולנט...

ומספר הרבי מ"תולדות אברהם יצחק", שהבחורים היו לוקחים טשולנט עם כף, והיו דוחפים להבחור "שיע" בפיו, כדי שימהר לאכול ויוכלו כבר ללכת לטיש, והיה "שיע" אוהז בגרונו וצועק ומתחנן "איך ווער דערשטיקט!"...

חז"ל אומרים (אבות ב', י'): ואל תהי נוח לכעוס, מיתאמרא משמיה דהרה"ק ה"ישמח משה" זי"ע, דממה נפשך לא ימהר אדם לכעוס, כי אם כעס זה עבירה הוא – הרי חלילה לו מלעבור עבירה ולכעוס, ואם כעס זה לשם שמים ודבר מצוה הוא, אם כך ודאי שאין למהר לכעוס, כי ל"מצוה" נדרשת "הכנה" וישוב הדעת...

בספר "חקל יצחק" מפרש את הכתוב (שמות ט"ז, ד): הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו, למען אנסנו הילך בתורתי אם לא, דלעולם יש לאדם תירוצים למה אינו לומד תורה כראוי, או משום שמוכרח לרדוף אחרי פרנסתו ואין לו פנאי וישוב הדעת ללמוד, או שהוא עשיר, ומחמת טרדות עסקיו ועשרו אינו יכול ללמוד, ולזה נתן להם הקב"ה פרנסה כזאת שלא יהי' להם שום תירוץ, והי' פרנסה לכל איש ואיש די מחסורו, ולא יותר מכדי פרנסתו כדי שלא יטרידהו פרנסתו מהעבודה.

וכך פירוש הפסוק: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים – דהיינו פרנסה, ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו – ולא יותר מכדי

הצטרכותו, למען אנסנו הילך בתורתי אם לא – עכשיו אין להם שום תירוץ ומניעה, ואז נראה אם ילמדו תורה כראוי או לא.

וכן ראיתי לפרש הא דאחז"ל (מס' ברכות דף ה' ע"א) אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה – מדובר באדם שכל אימת שהוא הולך ללמוד תורת ה', הוא תמיד מרגיש מיחושים בראשו או שאר חולשה.

ולזה אמר: אם רואה שיסורין באין עליו בשעת לימוד התורה, יפשפש "במעשיו" – ר"ל עסקיו הגשמיים, יבדוק עצמו אם גם באמצע המסחר באין לו יסורין הללו, פשפש ולא מצא – כלומר, שבעת שעוסק בעסקיו הוא מרגיש טוב ואז לא באין עליו יסורים הללו, יתלה בביטול תורה – יתלה שלכן מרגיש היסורים דווקא בעת שהולך ללמוד תורה, מפני שאינו רוצה ללמוד...

ופעם אמרתי לפרש בדרך צחות הא דכתיב (עמוס ה', י"א): לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' – דלפעמים בעת שהאדם עסוק בצרכיו בשקידה עצומה, הוא שוכח לאכול, ואינו מרגיש כלל שהוא רעב, ורק בעת שהוא הולך ללמוד, פתאום הוא מרגיש שהוא רעב וצמא – וזהו דכתיב: לא רעב ללחם ולא צמא למים – הוא אינו מרגיש שהוא רעב וצמא, כי אם לשמוע דברי ה' – דהיינו בעת שהוא הולך ללמוד תורה, רק אז מרגיש שהוא רעב וצמא ומפסיק ממשנתו...

בעזהשי"ת

יום ד' לסדר אלה תולדת נח ופירש"י עיקר תולדותיהן של צדיקים הם מעשיהם הטובים שנת
תשע"ח לפ"ק

לכבוד הרב הגה"צ המפורסם זוכה ומזכה את הרבים אב"ד סאנטוב שליט"א

לנכון קבלתי הקונטרסים הנפלאים של מעכ"ה שליט"א המלאים זיו ומפיקים נגה דברות קודש
וספורים אמיתים של מו"ר רביה"ק מטאהש זי"ע ומעוד צדיקי אמת ודבר גדול עשה בזה למען
ידעו דור אחרון כחן של צדיקים כי רק בזה אנו מתחזקים בגלות המר הזה כמובא בספה"ק
עבודת עבודה שהרה"ק מרוזין זי"ע אמר שבאחרית הימים אשר הנסיונות גוברים והולכים העצה
להתגבר על הנסיונות הוא מה שאמר יעקב אבינו לבניו 'האספו' שתתאספו ביחד לספר מעשיות
ועובדות מצדיקים – והוסיף הרה"ק מרוזין ואמר אפילו פון אונז אפילו פון אונז – 'ואגידה לכם'
מל' המשכה שזה ימשיך לכם בחזרה 'מה שיקרא אתכם' ר"ל הקרירות שתשלוט באחרית הימים
וסיים הרה"ק מרוזין בלשון זה זכור היטב הדברים וחזור אליהם וכן תעשה למעשה עכל"ק

וידוע מ"ש באגרא דכלה פ' עקב דכאשר יצטרך אדם לאיזה ישועה כגון לרפואה ולהצלחה אזי
יזכרו במו פיו מעין אותן הניסים בכיוצא בזה שנעשו לצדיקי הדורות רבים או ליחיד
ובהתעוררות סיפורי הניסים כביכול יתגבר כח חסד עליון עליך וכו' עייש

וכבוד הרה"ג אאמו"ר שליט"א אמר דבר נחמד מאוד בזה להסביר הענין שיכולים לפעול ישועות
ע"י שמספרים סיפורי צדיקים עפ"י מה שמצינו בגמ' בב"ק דף נ' בבתו של נחוניא חופר שיחין
שנפלה בבור ואמר רבי חנינא בן דוסא שדבר שנצטער בו אותו צדיק א"א שיכשל בו זרעו ומסיק
הגמ' אעפ"כ מת בנו בצמא, וקשה הלוא דבר שנצטער בו אותו צדיק א"א שלא יכשל זרעו ותני
בשיטה מקובצת דהחילוק הוא שאז כשנפלה בתו לבור הי' חי ר' חנינא בן דוסא והוא טען לפני
הקב"ה דבר שנצטער בו אותו צדיק וכו' והסכים הקב"ה לדבריו "שכן דרכו של הקדוש ברוך
הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור" אבל כשמת בנו בצמא כבר מת רבי חניא וממילא כבר
לא הי' הצדיק בעולם שהשמיע טענה זו לפני הקב"ה וממילא מת בצמא עכדה"ק, ויוצא מדבריו
שלא הסברא' מכריח את הישועה רק 'דיבורו של הצדיק' הוא הכריח כביכול את הקב"ה ופועל
הישועה

ולפי"ז אמר אאמו"ר שליט"א כי כשא' צריך לישועה ומספר סיפור של צדיק הרי באותו זמן שפתותיו של הצדיק דובבות בקבר ונחשב כחי וממילא נמצא שגם עכשיו טוען הצדיק את טענתו כלפי מעלה וממילא הקב"ה מסכים לסברת הצדיק, ולכן ע"י סיפורי צדיקים יכולים להמשיך ישועות ורפואות

וידוע מ"ש בספר עבודת יששכר פ' תולדות בשם הרה"ק ר"י מווארקא זי"ע שכשיבא משיח במהרה אזי ילכו בני ישראל לקראתו עם צנצנת יי"ש בידם להראות לו במה שהתחזקו בגלות המר והחושך עיי"ש כלומר שע"י שהתאספו ביחד ודברו ביניהם סיפורי צדיקים עי"ז התחזקו בגלות המר וגם שע"ז פעלו ישועות לכל א' מה שצריך לו

וראיתי דבר נחמד בספר חסידות על העליונה בשם ספר נחלת אב דמצינו בפר' מקץ שנס הצלת יוסף בבית האסורין נתגלגל על ידי שר המשקים ושר האופים שנאסרו בבית האסורים וי"ל בדרך צחות בטעם הדבר שסיבב הקב"ה את נס הצלתו ע"י שר המשקים ושר האופים דייקא ולא ע"י שרים אחרים שהוא לרמז מה שנהוג אצל חסידים מדור לדור להסב בצוותא על יי"ש ומיני מזונות ומרגלא בפומי' דצדיקים שאפשר להמשיך ישועות ורחמים ע"י מסיבת מרעים אלו ולזה בא הנס כאן ע"י שר המשקים ושר האופים דייקא, לרמז שבכח המשקה והמזונות שנרמז בשר המשקים ושר האופים אפשר להמשיך ישועה לכלל ישראל עכ"ד

ועפ"י הדברים האלה פירשתי בס"ד מ"ש דוד המלך ע"ה הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד ואיתא ברשב"ם פ' תולדות דכל מקום שכ' 'הנה' מורה על דבר חידוש שלא היה עד הנה וכמ"ש הנה תומים בבטנה, הנה אביך חולה שיעקב אבינו היה הראשון שהיה חולה סמוך לפטירתו, ולפי"ז קשה למה כ' 'הנה' מה טוב ומה נעים וכי איזה חידוש יש כאן שטוב ונעים לשבת אחים גם יחד ולפי הנ"ל אתי שפיר שע"י שבת אחים גם יחד ממשיכים הרבה ישועות ורפואות לכאן"א ע"י הסיפורי צדיקים וזהו 'הנה' מה טוב ומה נעים וגו' שהרבה חידושים נתחדש לכל א' ע"י אסיפת מרעים ושבת אחים גם יחד שהרי פעלו הרבה ישועות ורפואות

ואשר ע"כ באתי בזה בברכת הדיוט לברך את מעכ"ה שליט"א שיזכה עוד רבות בשנים לזכות את הרבים בחיבוריו הנפלאים אשר המה כמים קרים על נפש עייפה ועוד ינוב בשיבה דשן ורענן מתוך נחת והרחבת הדעת דקדושה וכבר אמרתי למע"כ שליט"א בעת אשר נפגשנו בשב"ק יומא דהילולא של מרן רביה"ק זי"ע בקרית טאהש מ"ש בבעל הטורים ריש פ' ואתחנן אל ה' כי אז אמר משה "חזקתי את ישראל אולי ירחם עלי" רואים מזה כי כל מה שעשה משה לישראל ביציאת מצרים ובקבלת התורה וירידת המן וכו' וכו' בזה עדיין לא הרגיש שיש לו במה לבוא לפני ה' ולהתחנן על נפשו רק בזה שחזק את ישראל, עד היכן הדברים מגיעים!!

ואסיים בסיפור מאת רביה"ק זי"ע (שהתחלתי לספר למע"כ במוצשב"ק בקרית טאהש אבל לא אסתייע מילתא לסיים הסיפור) שסיפר לי א' מאנ"ש פה בקרית יואל שפע"א בעת שהכין א"ע לנסוע להסתופף בצל הקודש על יום הפורים, צלצל לו א' על הטל' וביקש מלפניו שהיות שרביה"ק משתמש רק במים שהם ממעינות של "פראו" (שהוא על אם הדרך בין נ.י. לקנאדא) וזה כמה שנים שהוא נוסע לטאהש וממציא לרבינו את המים מאותן המעינות ורביה"ק משלם לו ע"ז במיטב כספו כיון שהוא אינו משתמש רק במים הללו, אבל זה זמן רב שלא אסתייע לו

מילתא לנסוע לטאהש וממילא כבר לא הביא לרבינו זמן רב מאותן המים ומן הסתם אין לו לרבינו מים וממילא מבקש הוא ממנו שיואיל לנסוע לשם ולהביא מים לרביה"ק

וכמובן שהלה בשמעו זאת שמח על הזכי' הגדולה שנפל לו בחלקו להנות את רבינו הקדוש ונסע לשם ומילא את הקא"ר שלו עם הרבה כדי מים כל מה שהי' יכול להחיות נפש צדיק וכה נסע לטאהש והגיע ביום תענית אסתר לעת ערב ומיהר עצמו לביתו נאווה קודש וניגש להמשמשים בקודש ואמר להם שהנה הביא לרבינו את המים מ'פראו' שרבינו צריך להם, והם הסתכלו עליו ולא ידעו מאי קאמר... איזה מים ואיזה 'פראו'... והוא באחת שרבינו אינו משתמש רק בזה ושאלו אותו מי אמר לך כדברים המוזרים האלה ענה להם שם האיש, ואז הבינו ניטב במה דברים אמורים כי זה האיש הי' איש עני ולב נשבר ונדכה ידוע, והבינו שרביה"ק שהי' יחיד ומיוחד משכיל אל דל באופן נפלא כידוע לכל רצה להחיותו בדרך כבוד אבל לא שיהי' באופן של 'צדקה' כי אז יתבייש האיש ההוא לכן התחכם לו לאמר כאילו צריך הוא מאוד לאתן המים ובכל פעם שהביא לו שילם לו ע"ז הון תועפות וכה פרנסו בדרך כבוד ימים ושנים, פון חזי צדקתו וחכמתו של אותו צדיק אשר משכיל אל דל

זכותו וזכות כל הצדיקים יגן עלינו ובעדינו שנזכה להתחמם לאורם הבהיר וחייב אדם לומר מתי 'גיעו' מעשי למעשה אבותי עכ"פ בבחי' נגיעה כל שהוא וכמו ששמעתי מפ"ק מו"ר הרה"ק מהרצ"ה מקרעטשניף זי"ע שאמר בצחות לשה"ק שאצלינו קורין מעשה של צדיק בשם 'מעשה או 'עובדא' להורות שספורי צדיקים צריך להביא לידי מעשה ללמוד מדרכיהם הקדושים ולעבוד השי"ת, אבל הרשעים הציונים קוראים למעשה בשם 'סיפור' כי אצלם הוא רק סיפור דברים בעלמא ואין מחייב אותו כלום... אבל אנו יודעים שדברי קדשם הוא תורה שלימה ומחייב אותנו להתבונן בדרכיהם הק' וללמוד מדרכיהם ובוזה בודאי נזכה שיושר יליצו בעדינו חיות אש ובזכותם נזכה שיקוים הפסוק והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם בביאת מלכינו גואלינו משיח צדקינו במהרה בימינו אמן

כ"ג י"ג
ה'תש"ג
מ"א י"א
ש"ק י"א
י"א

כעת אוסיף לכם הוספה חשובה למעשה הנ"ל עם המים של פרא... כי בהיותי משובתי שב"ק אצל כ"ק רבינו שליט"א בקרית טאהה וכבדוני לספר סיפורי צדיקים במצאי שב"ק וסיפתי את הסיפור הנ"ל... אח"ז סיפר לי הרה"צ המפורסם רבי חיים ברוך לייפער שליט"א שהמעשה הזה יש לו המשך, כי מה עשה רביה"ק זי"ע עם המים הנ"ל, וכי שפך אותו סתם החוצה...? לא כן הוא, רק פוק חזי עד היכן הגיע רחמיו על כל איש מישראל, כי רבינו הקדוש נתן את המים לאיש בקרייתנו הקדוש אשר גם הוא הי' חסר פרנסה וטפליז תלויים בו, וכל מי שנכנס להזכיר א"ע אצל רביה"ק להפקד בדבר ישועה ורחמים, אמר לו רבינו זי"ע לך אצל פלוני הנ"ל, כי יש לו מים יקרים מאד מיוחדים מהר פרא... והמים הזה יש לו סגולות מיוחדים להוושע בישועות ורפואות... ותקנה אותו בדמים יקרים... ובזה יהי' לך רפואה וישועה... וחוט המשולש לא במהרה ינתק, א' האישי אשר הביא המים אשר רבינו הק' שילם לו במיטב כספו, ב' האישי אשר מכר המים לכל נצרך, ג' האישי אשר נושע ברפואה וישועה ע"י המים הפלאים' האלה.

זכותו יגן עלינו

יג' 12

FOOD for THOUGHT

EVEN IF MOSHIACH COMES...

BY R' YITZCHOK HISIGER

The present Vizhnitzer Rebbe of Yerushalayim related that he accompanied his father, the Vizhnitzer Rebbe of Monsey, Rav Mottel Hager z"l, whose third *yahrtzeit* was recently marked, to the *levayah* of the Pupa Rov z"l, which was held during the summer.

Following the *levayah*, the *rebbe* encountered two Vizhnitzer *yungeleit* from Williamsburg. After greeting them, he asked, "Don't you operate a day camp for boys in Williamsburg?"

The *yungeleit* confirmed that they do, indeed, run a camp.

"So where are the children while you are here?" asked the *rebbe*. "Are they by themselves?"

The *yungeleit* explained that they arranged for a replacement to watch the boys in their absence.

The *rebbe* immediately expressed his displeasure. "How can you leave the boys *hefker* like that?" adding, "Even if you heard that *Moshiach* had arrived, it would be forbidden for you to leave the boys *hefker*. Rather, you must remain with them, watching over them!"

The *rebbe* then turned to his son, the Vizhnitzer Rebbe of Williamsburg, who at the time was the *rov* of the Vizhnitzer Bais Medrash of Williamsburg and was responsible for the oversight of the camp in question, and said, "You should have remained with the boys..."

The *rebbe's* sharp response made it clear that, in his mind, nothing, not even a *levayah*, is more important than watching and supervising *Yiddishe kinder*. Even a replacement, apparently, was not the same as one's personal guardianship. We see the high regard with which the

rebbe viewed those tasked with the responsibility - and *zechus* - of teaching and overseeing *tinokos shel bais rabbon*.

-heard from Rav Shlomo Zalman Friedman, *rov* of Khal Zichron Elazar-Santov of Lakewood

סזאל תבטל ווערן דער קליפת הבריץ

הש"ת זאל העלפן אז עס זאל זיין השפעות טובות פאר גאנץ כלל ישראל, און עס זאלן תבטל ווערן אלע שטערונגען, און אלע קליפות, און אויך דער קליפת הבריץ שעל און און עס זאל גשפע ווערן השפעות טובות בשמיות הרחניות, עס איז דורך אויף אום א שווער יאר, הש"ת זאל העלפן אז מען זאל מער קיינמאל מער מיט הערן פון די אלע זאכן, און מיר זאלן זוכה זיין צו זיין שועות און רמאות.

*האדמו"ר מוויזניץ ביים געבן ברכת הקודש טאגן פארבייגען דעם חמץ ערב פסח תשפ"א
(פונעם רבי'ס דרוף, וויזניץ, פ' שמיני תשפ"א)*

געפאסט איידער'ן ענטפערן

עס האט דערצייטל כ"ק אדמו"ר מתולדות מרדכי שליט"א בי א מסיבת "מלה מלכה" פאר א געוויסע בית חינוך לבנות אין שטאט לעיקוואד:

אין א געוויסע מיידל שולע האט די הנהלה געוואלט משה זיין א געוויסע זאך בענין התנהגות במוסד – וואס איז טועג צום חינוך הנתנת – און מען האט זן געווען כבובד ראש. נאכדעם וואס זיי האבן מחליט געווען אז מען דארף משה זיין דעם זאך, זענען די חברי ההנהלה אריין צום נשיא המוסד, און האבן אים פארגעשלאגן זייער רצון משה צו זיין דעם געוויסן זאך, און האבן געבעטן זיין הסכמה דערפון.

ווען דער נשיא המוסד האט געהערט זייערע ווערטער, האט ער די געמאנט אז זיי זאלן צוריקקומען אין צוויי טאג ארום. ווען זיי האבן זיך געוואנדערט פארוואס ער קען נישט ענטפערן אויף דעם נאך אין עינעם טאג – האט זיי דער נשיא המוסד געמאנט: אזא החלטה וואס איז טועג די חינוך פון אומערע טעכטער – בנות ישראל – קען אים נישט ענפערן אן פאסטן אויף דעם א טאגן טאג פארום – האבן אים דאך א בירד – קען אים נישט פאסטן, און נאר צומאנעם פונעם בריית וועל אים קענען פאסטן און עק געבן תשובה, דערבער האבן אים עקן געמאנט אז עקן זאלן צוריקקומען אין צוויי טאג ארום...

אין בין זייער נאפעל געווארן פון דעם סיפור, בין אים נאך די דרשה צוגעגאנגען צום תולדות מרדכי רבי שליט"א, און אים געביטן אז ער זאל מיר מלה זיין פון וועלכער מוסד מען רעדט דא, און ווער איז דער נשיא המוסד. האט ער מיר גענטפערט אז עס רעדט זיך פון בית חינוך לבנות דחסידי סאטמאר וויליאמסבורג, און דער נשיא המוסד איז דאך כ"ק האדמו"ר רבי זלמן לייב טייטלבוים שליט"א מסאטמאר...

*הרה"צ אביד סאטמאר
(גיליון נעון שית, סאטמאר, פ' שמיני תשפ"א)*

די סכנה פון פרעשע ישראל און מען דארף זיך האלטן שטארק קעגן זיי

מן תע"ח מברסק צא"ל האט אמאל געמאנט אז פושעי ישראל זענען א גרעסערע סכנה ווי די משומדים, וויבאלד די משומדים האבן זיך שוין פארלאזט כלל ישראל, און עס איז מיט דא קיין סכנה אז מען וועט נאכגעשלעפט ווערן נאך זיי, אבער פושעי ישראל וויבאלד זיי רעכענען זיך פון פאר אידן, זענען זיי ווי אן אשטעקען מוחל, און ס'איז דא א סכנה אז מוועט נאכגעשלעפט ווערן נאך זיי.

און עס האט שוין געמאנט האדמו"ר מנחם הר"ק בעל האמרי אבות ז"ע, "וואס טוט דער יעד רעדע און ווארשא טאגן איבערפירן, ער וועקט אויף דעם ראש בנורח'י אז ער זאל גיין און מקור, ווייל דורך דעם וועט ער זיך אדערשטעלן כלפי חוץ ווי א חסיד און א ראש שבטים, און דורך דעם דרו" וועלן זיך מענטשן טועה זיין נאכגעשלעפט צו ווערן נאך אים, און זיך ווייטער רחם א חרדי".

עס איז וויכטיג צו וויסן אז אונזער כח אין ארץ ישראל צו שטיין קעגן די פרייע איז געווארן און אונזער התענות קעגן זיי, ווייל אויב מיר וועלן שטיין שטארק קעגן זיי, וועלן זיי אונז גרימיש קענען שלעכטס טון, אבער אויב וועלן מיר זיך מבטל זיין פאר זיי וועלן מיר פארלירן אונזער כח. און מען דארף אבערקעגן אונזער שטארקן כח אז מיר זענען א גרויסער ציבור און עס איז אונזער רעכט צו פארלאנגען שמירת הדת אין ארצנו הקדושה מיט א תוקף און א שטארקייט. און נאך מען דא ס'איז נישט קיין בעק'ו פאר אונז ווי גרויס דער חרדישער ציבור אין ארצנו הקדושה איז, ווייל אפילו אן דעם איז אונזער כח זייער שטארק וויבאלד הקב"ה געפנט זיך מיט אונז, און מען טאר נישט תפולע ווערן פון זיי נאר זיי מבטל זיין מיט אונזערע ענינים, און אויב זיי וועלן וויסן אז מיר ווערן נישט טבל פאר זיי, וועלן מיר האבן א כח אדיר וואו.

*מסק הדור ראב"ד יושלים טועה און פאר תלמודים, און ביים שיעור אין
בתי"ד הגדול וויזניץ אין בני ברק, חורמ"ר פסח תשפ"א
(גיליון סאטמ"ר שבועי בדרוש עבודת ד')*

אזוי האט דער רבי געזאגט??...

לאחרונה (ביום כ"ו לחודש ניסן) היה יום היארצייט של הגה"ק בעל "ברך משה" מסאטמאר זי"ע, וברצוני לספר איזה דברים נחמדים.

בשנת תשנ"ד כשביקר הגה"ק בעל "ברך משה" מסאטמאר זי"ע בארה"ק, התקיים לכבודו מעמד גדול ומפואר, והיה לו כבוד מלכים. לאחר המעמד הגדול, ביקר הרבי אצל הגה"ק רבי משה אריה פריינד זי"ע גאב"ד ירושלים עיה"ק, ושאל אותו הגאב"ד "ווי האט דער רבי איבער געטראגן די כבוד" [איך יכול הרבי לסבול את הכבוד שקיבל באותו מעמד]. אמר לו הרבי "מ'האט איבער געטראגן די לאגער, וועט מען בעז"ה דאס אויך איבער טראגן" [בשנות השואה שרדנו את המחנות, אז גם את זה נשרוד בעז"ה]...

פעם נכנס אחד להגה"ק בעל "ברך משה" מסאטמאר זי"ע, ושאל איזה שאלה, וקיבל תשובה איך להתנהג. לאחר זמן שאל הלה את הרבי שאלה מעין השאלה הראשונה ששאל כבר, וקיבל תשובה אחרת. ושאל הלה את הרבי "הלא הרבי אמר לי על אותו שאלה תשובה אחרת", שאל אותו הרבי בתימהון "אזוי האט דער רבי געזאגט???" [כך אמר הרבי??] - כי הרבי הבין בפשיטות, שמה שאמר לו הלה ש"הרבי" אמר לו תשובה על השאלה, הכוונה על דודו הרבי מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, וכלל לא חשב שהכוונה אליו...

במעמד ההכתרה של ה"ברך משה", שהתקיים ביום היארצייט הראשון של דודו הגה"ק בעל "דברי יואל" מסאטמאר זי"ע - שגם אני זכיתי להיות שם - הגיע הרה"ק רבי יענקעלע מפשעווארסק זי"ע להשתתף במעמד ההכתרה, וכן הגיעו שם הרבה גאונים וצדיקים, ה"מנחת יצחק" זי"ע, כ"ק האדמו"ר מ"תולדות אהרן" זי"ע, הגה"ק רבי משה אריה פריינד זי"ע ועוד גדולי עולם שפיארו את המעמד בהופעתם.

מספר רבי יענקעלע זצ"ל, שה"ברך משה" זכה בעת ההכתרה לכבוד מלכים, והוא ישב ליד ה"ברך משה" במשך המעמד, ושמע שה"ברך משה" אומר לעצמו כל הזמן "היינט דא און מארגן אין קבר" [היום כאן ומחר בקבר]...

וכמו כן סיפר הרה"ח ר' ליפא שווארץ ז"ל מחשובי חסידי סאטמאר בירושלים עיה"ק, שבשנת תשנ"ד כשביקר כ"ק האדמו"ר בעל "ברך משה" מסאטמאר זי"ע בארה"ק, והיה לו כבוד מלכים בכל המעמדים, במעמד אחד נסע אתו במכונית, וראה ששפתי הרבי דובבות. כשהטה אזנו לשמוע מה שאומר הרבי, שמע שאומר הרבי "היום כאן ומחר בקבר"...

פעם נכנס אחד להגה"ק בעל "ברך משה" מסאטמאר זי"ע, וביקש ממנו קאפל (כפה), (כידוע שיש כאלו שמבקשים איזה חפץ מצדיקים לשם סגולה), ואמר הלה להרבי "איך וויל א קאפל פון רבי'ן" [אני רוצה כפה מהרבי], ואמר לו הרבי בענוותנותו "א קאפל פון רבי'ן האב איך נאר איינס" [כפה מהרבי יש לי רק אחד] - הרבי הבין בענוותנותו שהלה מתכוין לדודו הרבי מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, ואמר לו שיש לו רק כפה אחת מדודו הרבי זי"ע, וכלל לא עלה על דעתו שכשביקש כפה מאת "הרבי" התכוין אליו...

